

Taidetta vai pisenstaidetta?

■ ■ ■ Ammattikuvataiteilijoiden kentällä on vetoa siihen suuntaan, että taiteilijan ei ole hyvä olla yrittäjä. Tämän näkemyksen mukaan yrittäjänä toimiva taiteilija joutuu antautumaan markkinoille, joissa kyse ei ole enää hyvästä taiteesta vaan taiteesta voitontavoittelun välineenä. Yhteiskunnan tuki nähdään edelleen kuvataiteilijoiden oikeana tukijana, vaikka vasta romantiikka ja modernismi loivat myytin boheemitaiteilijasta, jonka luovuutta markkinat uhkasivat.

Julkiset apurahat ovat kuitenkin vain yksi markkinoiden muoto. Luovana ammattina kuvataiteilijuus näkee yhteiskunnan markkinat osaksi vapaita markkinoita, sillä kilpailu apurahoista on yhtä kovaa kuin kilpailu teostilauksista. Taiteilijan ammattitaito ei vähene siitä, että hän menestyy molemmilla markkinoilla: saa apurahoja ja myös myy hyvin. Nyt kun kulttuurista halutaan tehdä liiketoimintaa ja taiteilijoista yrittäjiä, on tarve luoda uusia lähestymistapoja kytkeä taide yritystoimintaan. Miten?

Yrityksissä esilläolevan taiteen tai sen antamien taideyrityslahjojen ongelmana on se, ettei niillä useinkaan ole mitään yhteyttä yrityksen itseensä, sen toimintaan tai toimintaympäristöön. Taide voi olla sinällään hyvää, mutta se ei edes yritä tavoittaa yritystä. Kuvataiteilijana olen jo reilun parin vuoden ajan tehnyt yrityksille valokuvateossarjoja niistä itsestään niille itselleen, jolloin kuvaan jotain olennaista ihmisen ja yrityksen toiminnasta ja arvoista: sekä ihmisellä että yrityksellä on pyrkimys ymmärtää, mitä itessään ja ympäristössään tapahtuu.

Kun tavoitan yrityksen oman hengen valokuvaamalla tietynä aikana tiettyssä yrityksessä, yritystoiminta ja taide yhdistyvät – syntyy PISNESTAIDETTA. Kuvateoksesta välittyy kunkin yrityksen oma ja erityinen sisäinen maailma niin työntekijöille kuin vieraillekin. Hyvällä tavalla onnistuessani taide synnyttää tunnelmia ja kiinnostusta. Tulos on hyvä, vaikkei sitä voi taseeseen laskeakaan. Taiteilijana olen puolestaan kokenut työskentelyn yritysmaailman kanssa mutkattomaksi, ja monet ennakkokäsitykseni ovat mukavasti romuttuneet.

Perustan taiteen toimialalla toimivan yrityksen PISNESTAITEELLE, ja globaalisti ainutlaatuinen ansaintamallini on vaikuttanut myönteisesti myös kilpailukykyyni kuvataiteen apurahamarkkinoilla. Kuitenkaan – vastoin odotuksiani – yhteiskunnan yrityksille tarkoittamat tuet eivät ole yritykseni saavutettavissa.

Taiteen globaalit markkinat toimivat kansainvälisillä taidemessuilla. Yritykseni on menossa Art Ireland -taidemessuille hakemaan vientikontakteja ja kansainvälistymään – selvittääkseen globaalissa verkossa. En voi kuitenkaan saada kansainvälistymistukea, koska toimialana taidetta ei ole olemassa. Luovuutta tukeva ohjelma puolestaan ei anna tukea yksittäisille taiteilijoille, jollaiseksi yritykseni ohjelman kannalta lasketaan. Tämä on hämmästyttävää ja ristiriitaista, sillä luovuuden kriittisiä ulottuvuuksia ovat uudistuminen ja uudenlainen ajattelu. Rikastavan yhteisön tulisi ruokkia näitä. Yhteisön ei pidä eristää yrittäjää, sillä silloin luottamus, oppiminen ja motivoituminen vähenevät.

Onneksi on jäljellä vielä yksi keino: keskittyminen vanhaan kunnon työntekoon.

Jari Arffman
YTM, kuvataiteilija
ArtArffman
BusinessART

BusinessART Galleria Telakalla 1.–31.12.2006

Luovuuden kriittisiä ulottuvuuksia ovat uudistuminen ja uudenlainen ajattelu.